

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **F. O.**, zastoupený Mgr. Stanislavem Králíkem, advokátem se sídlem Masarykovo náměstí 22, Hodonín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 3. 2014, č. j. 36 Ad 32/2013 – 63,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Advokátovi Mgr. Stanislavu Králíkovi **se** odměna za zastupování žalobce ani náhrada hotových výdajů **nepřiznávají.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se s odkazem na § 24 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“) domáhal žalobou podanou původně u Městského soudu v Praze a následně postoupenou Krajskému soudu v Brně zápočtu „celé doby odporu proti zločinům komunismu“ jakožto doby zaměstnání pro účely důchodového zabezpečení, a to až do 1. 4. 1991. Uváděl, že usnesení Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou o účasti na rehabilitaci ze dne 21. 11. 1990, sp. zn. Rt 615/90, mu bylo doručeno až dne 22. 8. 2012, a proto je nemohl doložit k původní žádosti o starobní důchod ze dne 27. 12. 1995, přičemž toto rozhodnutí doložil ihned po jeho obdržení dne 23. 8. 2012. Žalovaná nechtěla dle žalobce toto rozhodnutí respektovat, přitom z obsahu podané žádosti ze dne 27. 12. 1995 o starobní důchod tuto skutečnost mohla a měla zjistit,

stejně jako advokát či soud. Žalobce tak usiloval o zápočet doby pojištění k původní žádosti o starobní důchod ze dne 27. 12. 1995 a doplacení starobního důchodu na základě § 24 zákona o mimosoudních rehabilitacích. V doplňujícím podání ze dne 24. 1. 2013 žalobce upřesnil, že žalovaná odmítá podle § 179 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) ve stanovených lhůtách rozhodnout, a v podání ze dne 17. 7. 2013 uvedl, že žalobu podal z důvodu nečinnosti žalované, neboť žalovaná mu upírá právo na vydání rozhodnutí ve lhůtě 30 dnů.

Krajský soud v Brně tedy žalobu dle jejího obsahu projednal jako žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, přičemž ji rozsudkem ze dne 25. 3. 2014, č. j. 36 Ad 32/2013 – 63, zamítl. Krajský soud přitom ze správního spisu zjistil následující skutečnosti:

Podáním ze dne 23. 8. 2012, doručeným žalované dne 27. 8. 2012, požádal žalobce o přiznání a výpočet starobního důchodu ke své původní žádosti ze dne 27. 12. 1995 a uvedl, že podle usnesení Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 21. 11. 1990, sp. zn. Rt 615/90, je účastníkem rehabilitace dle § 21 odst. 1 písm. a) zákona o mimosoudních rehabilitacích, se zápočtem doby pojištění dle § 24 zákona o mimosoudních rehabilitacích od posledního záznamu o pracovním vztahu. Rozhodnutí o účasti na rehabilitaci mu bylo doručeno dne 22. 8. 2012 a k podání je připojil. Dne 3. 9. 2012 žalovaná přípisem upozornila žalobce, že je třeba uplatnit žádost prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení (dále též „OSSZ“) podle místa trvalého bydliště a na základě takto uplatněné žádosti může být rozhodnuto o nároku na důchod. V podání ze dne 5. 9. 2012 žalobce trval na tom, že žádost o starobní důchod byla sepsána OSSZ ve Žďáru nad Sázavou dne 27. 12. 1995, a tvrdil, že „soud“ není dosud ukončen, poněvadž nikdo nezjistil jeho účast na rehabilitaci. Tehdy nemohl doložit rozhodnutí o účasti na rehabilitaci, protože mu je soud nedoručil, ač mohl. Dalším přípisem ze dne 1. 10. 2012 žalovaná žalobce upozornila, že o žádosti ze dne 27. 12. 1995 bylo pravomocně rozhodnuto dne 4. 4. 1996 tak, že byla zamítnuta pro nezískání potřebných 25 roků pojištění. Rovněž další žádost uplatněná dne 12. 1. 2001 byla rozhodnutím ze dne 12. 2. 2001 zamítnuta z téhož důvodu. Obě rozhodnutí nabyla právní moci, nebylo tedy, dle žalované, možné pokračovat v řízení, a bylo naopak třeba podat novou žádost o důchod. Podáním ze dne 3. 10. 2012 žalobce poučení odmítl s tím, že trvá na uplatněné žádosti o starobní důchod od dne 11. 1. 1996, a vzhledem k tomu že žalovaná byla podle názoru žalobce povinna o jeho žádosti ze dne 23. 8. 2012 rozhodnout do 30 dnů, což neučinila, uplatnil stěžovatel uvedeným podáním stížnost na průtahy. Všechna soudní rozhodnutí jsou dle něj nepravomocná, neboť účast na rehabilitaci všichni, včetně žalované a Ministerstva práce a sociálních věcí, ignorovali a odmítli ji zjistit. Žalobce tedy dle svého vyjádření podal „žalobu na obnovu soudních řízení“. Ze správního spisu krajský soud dále zjistil, že poslední žádost o starobní důchod podal žalobce prostřednictvím OSSZ dne 18. 1. 2001 s požadovaným datem přiznání od 11. 11. 1998 s tím, že datum o uplatnění nároku bylo v příslušné kolonce ručně upraveno z 12. 1. 2001 na 11. 1. 1996 a na zadní straně žádosti bylo stejným způsobem vyznačeno, odkdy má být důchod přiznán (od 11. 1. 1996). O této poslední žádosti rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 2. 2001 a Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 8. 2001, č. j. 41 Ca 57/2001 – 18, rozhodnutí žalované ze dne 12. 2. 2001 potvrdil.

pokračování

Krajský soud tak konstatoval, že z uvedeného je zřejmé, že o obou žádostech sepsaných dne 27. 12. 1995 a dne 12. 1. 2001 žalovaná rozhodla a tato rozhodnutí jsou po přezkumných řízeních provedených soudem pravomocná.

Dále krajský soud odkázal na § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), podle něhož se řízení o přiznání dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti. Za den uplatnění nároku na tuto dávku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na příslušný orgán se žádostí o její přiznání. Podle § 81 odst. 2 téhož zákona se řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, není-li stanoveno jinak. Podle § 82 odst. 1 téhož zákona, v relevantním znění, žádosti o přiznání dávky důchodového pojištění sepisuje s občany okresní správa sociálního zabezpečení příslušná podle § 7 písm. b) tohoto zákona na předepsaných tiskopisech.

Na základě uvedeného krajský soud dovodil, že podání žalobce ze dne 23. 8. 2012 nelze považovat za žádost ve smyslu § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. V dané věci se nejedná o řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění, které se zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, neboť žalobce až dosud není poživatelé důchodové dávky. Jelikož se řízení o přiznání dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti, kterou sepisuje s občany příslušná okresní správa sociálního zabezpečení, a taková žádost žalobce ve správním spisu dosud není, uzavřel krajský soud, že řízení ve věci přiznání dávky důchodového pojištění nemohlo být ani zahájeno, a tudíž se nelze domáhat ochrany proti nečinnosti správního orgánu žalobou.

Krajský soud dodal, že ve smyslu § 81 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Poněvadž ke dni rozhodnutí krajského soudu nebylo řádně zahájeno řízení o přiznání dávky důchodového pojištění pro neexistenci písemné žádosti ve smyslu § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., nemůže být žalovaná nečinná a žalobu je třeba jako nedůvodnou podle § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítnout.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s.

Stěžovatel v expresivně formulované kasační stížnosti uvedl, že napadený rozsudek je „nezákonný, protiprávní, zkorumpovaný“ a byl vydán vyloučenými soudci, aniž by mu byl ustanoven advokát, o něhož žádal; obdobně tomu mělo být u všech předešlých rozhodnutí od roku 1996. Věcně stěžovatel uvádí zejména to, že krajský soud tvrdil, že žádost ve smyslu § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. neexistuje, ačkoli ze žádosti ze dne 27. 12. 1995 cituje. Krajský soud též ignoroval, že žádost stěžovatele dle § 179 odst. 2 správního řádu ze dne 17. 12. 2012 měl Úřad práce v Kyjově dle § 12 správního řádu postoupit OSSZ v Hodoníně „k nečinnosti“. Svou povinnost dle § 12 správního řádu žalovaná nesplnila a „viní z toho žalobce se sprostou drzostí a nadřazeností“. Stěžovatel též připomněl znění § 179 odst. 2 správního řádu a uvedl, že toto ustanovení krajský soud

ignoroval. Stěžovatel se přitom domnívá, že žádost dle § 179 odst. 2 správního řádu, na jejímž základě lze provést obnovu řízení (či vydat nové rozhodnutí), podal a nevidí důvod, aby cokoli v žádosti ze dne 27. 12. 1995 změnil.

Stěžovatel rovněž poukázal na řízení „*v totožné věci*“ vedená u zdejšího soudu, a to pod sp. zn. 4 Ads 131/2012 a sp. zn. 8 Ads 31/2014, a na neprofesionální a mravně pochybný postup soudců Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Brně, v jejichž případech se domáhá zahájení kárného řízení. Podstatu věci přitom soudy obcházejí a pouze „*žvaní o všem možném*“, podobně jako krajský soud v nyní kasační stížností napadeném rozsudku.

V doplnění kasační stížnosti doručené Nejvyššímu správnímu soudu dne 13. 5. 2014 stěžovatel požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, přičemž upozornil na nesprávnost postupu doposud ho zastupujících advokátů a také na to, že již 18 let jsou mu upírána jeho práva. Vyjádřil též nespokojenost se sděleními Ministerstva spravedlnosti, které má tvrdit, že nárok dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“) je promlčený; soudci tyto „*drzé lži*“ namísto nápravy jen opakují. Stěžovatel konečně upozornil na „ukradené“ členské vklady v tzv. kempeličkách, přičemž tuto záležitost zdejší soud od svého vzniku údajně zatvrzele ignoruje.

Usnesením ze dne 26. 5. 2014, č. j. 5 Ads 63/2014 – 11, Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti, Mgr. Stanislava Králíka, advokáta.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, neboť není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Za rozhodující v celé věci je třeba považovat to, zda stěžovatel skutečně podal relevantní žádost ve smyslu § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., či nikoli, a zda lze z tohoto hlediska vytknout žalované nečinnost, pokud o takové žádosti nerozhodla. Nejvyšší správní soud přitom konstatuje, že takovou žádost správní spis neobsahuje.

Je sice skutečností, že řádnou žádost stěžovatel podal dne 27. 12. 1995 a poté 12. 1. 2001. Pokud Nejvyšší správní soud hovoří o „*řádné*“ žádosti, má na mysli takovou,

pokračování

která odpovídá požadavkům § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. ve spojení s § 82 odst. 1 téhož zákona, tedy jedná se žádost o přiznání dávky důchodového pojištění, která byla sepsána u příslušného orgánu na předepsaném tiskopise. Jak již konstatoval krajský soud, první z těchto žádostí byla zamítnuta rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 4. 1996, a to pro nezískání potřebných 25 let pojištění. Druhá zmíněná žádost byla z téhož důvodu zamítnuta rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 2. 2001, přičemž toto rozhodnutí bylo potvrzeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2001, č. j. 41 Ca 57/2001 – 18. Rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 1996 a ze dne 12. 2. 2001 je tak třeba považovat za pravomocná a řízení v těchto věcech tedy za skončená; nejsou a nemohou tak být relevantní z hlediska nynějšího řízení a posuzování tvrzené nečinnosti žalované.

Další žádost stěžovatele o starobní důchod, či obecně o dávku důchodového pojištění, jež by byla způsobilá zahájit řízení, správní spis neobsahuje. Obsahuje pouze podání ze dne 23. 8. 2012, doručené žalované dne 27. 8. 2012, k němuž stěžovatel váže celý předmět současného sporu. Toto podání ovšem nelze považovat za žádost o přiznání dávky důchodového pojištění dle § 81 odst. 1 ve spojení s § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., která by bylo způsobilá zahájit řízení. Aby se jednalo o takovou žádost, o níž je žalovaná povinna rozhodnout a vůči jejíž nečinnosti je možné se bránit i prostřednictvím žaloby dle § 79 a násl. s. ř. s., musela by splňovat zákonem požadované náležitosti. Jak uvádí § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., „[ř]ízení o přiznání dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti“, přičemž dle § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., v relevantním znění, „[ž]ádosti o přiznání dávky důchodového pojištění sepisuje s občany okresní správa sociálního zabezpečení příslušná podle § 7 písm. b) na předepsaných tiskopisech“. Jen žádost, která má uvedenou kvalifikovanou formu a je sepsána uvedeným kvalifikovaným způsobem, je dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu způsobilá zahájit příslušné správní řízení o přiznání příslušné dávky důchodového pojištění. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 18. 11. 2011, č. j. 4 Ads 104/2011 – 136, dostupném na www.nssoud.cz, § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. „upravuje zahájení řízení o přiznání dávky důchodového pojištění, jehož podmínkou je podle § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. sepsání písemné žádosti na předepsaném tiskopisu“, přičemž „řízení je zahájeno teprve vyplněním příslušného formuláře pracovníkem okresní správy sociálního zabezpečení“.

Je pravdou, že obecné pravidlo u správních řízení vedených alespoň subsidiárně podle správního řádu, což je i případ řízení ve věcech důchodového pojištění, je jiné, neboť ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že i vadná žádost, která nemá zákonem (či jiným právním předpisem) předepsanou kvalifikovanou formu, je způsobilá zahájit dané správní řízení, přičemž příslušný správní orgán je povinen v rámci takto zahájeného řízení vyzvat žadatele k odstranění vad žádosti. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 4. 2013, č. j. 5 Ans 4/2012 – 20, publikovaném pod č. 2871/2013 Sb. NSS, na půdorysu právní úpravy územního či stavebního řízení konstatoval:

„Žádost o stavební povolení podaná žalobci dne 19. 10. 2009 společně s žádostí o vydání územního rozhodnutí tedy od počátku trpěla mj. tou vadou, že nebyla podána na předepsaném formuláři. To ovšem, jak správně konstatoval krajský soud, neznamená, že nebyla způsobilá zahájit stavební řízení. I tato vada žádosti měla vést žalovaného k tomu, aby podle § 45 odst. 2 správního řádu vyzval již v rámci běžícího řízení žalobce, aby vady žádosti ve stanovené lhůtě

odstranili, poučil je o následcích neodstranění těchto nedostatků a případně současně z toho důvodu přerušil řízení (nyní ve vztahu k žádosti o stavební povolení viz přímo § 111 odst. 3 stavebního zákona, v aktuálním znění, a obdobně ve vztahu k žádosti o vydání územního rozhodnutí - § 86 odst. 5 stavebního zákona, v aktuálním znění).

Nutno připustit, že se v odborné literatuře vyskytuje rovněž opačný názor, podle něhož žádost o stavební povolení či o vydání územního rozhodnutí, která není podána na předepsaném formuláři, představuje úkon, který není vůbec možné považovat za žádost způsobilou zahájit správní řízení, a stavební úřad by tedy měl podle správního řádu [srov. § 43 odst. 1 písm. a) správního řádu] věc usnesením odložit (viz Doležal, J., Mareček, J., Sedláčková, V., Sklenář, T. Tunka, M., Vobrátilová, Z. Nový stavební zákon v teorii a praxi a předpisy související s poznámkami. Praha: Linde Praha, a. s., 2006, s. 214).

Naproti tomu ovšem jiné dostupné komentáře ke stavebnímu zákonu shodně považují nepodání žádosti o vydání územního rozhodnutí či o stavební povolení za vadu, k jejímuž odstranění má stavební úřad v již takto zahájeném řízení žadatele vyzvat (viz Hegenbart, M., Sakař, B. a kol. Stavební zákon – komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 210, 310 a 476; Potěšil, L., Roztočil, A., Hrušová, K., Lachmann, M.: Stavební zákon-online komentář. 2. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2013). Rovněž výše citovaný komentář ke správnímu řádu (Vedral, J., op. cit., s. 476 a 477) uvádí, že některé zákonné úpravy mohou obsahovat odchylky od obecného způsobu zahájení řízení podle § 44 správního řádu a například výslovně stanovit, že správní řízení je zahájeno až dnem, kdy správnímu orgánu dojde bezvadný návrh. Takové případy, které prolamují obecnou zásadu, podle níž je řízení zahájeno podáním žádosti, i když nemá všechny zákonem stanovené náležitosti, však musí být podle citovaného autora výslovně stanoveny zákonem.

Rovněž Nejvyšší správní soud má za to, že pokud by podání žádosti o vydání územního rozhodnutí či o stavební povolení jiným způsobem než na stanoveném formuláři nemělo mít za následek zahájení správního řízení, musel by tento jiný procesní režim zákon výslovně stanovit (viz nad rámec příkladů uváděných v citovaném komentáři např. § 10 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu), což ovšem § 196 stavebního zákona ani jiné zákonné ustanovení nečiní. V takovém případě je nutno vycházet z toho, že každý úkon účastníka správního řízení má být v souladu s § 37 odst. 1 správního řádu posuzován podle svého obsahu, nikoliv formy. Je-li tedy z obsahu podání zjevné, že jím účastník žádá o vydání územního rozhodnutí či o stavební povolení, je třeba ho za takovou žádost považovat, byť není podána na stanoveném formuláři. Jedná se tedy o žádost sice vadnou, ale přesto způsobilou zahájit správní řízení.“

Ustanovení § 81 odst. 1 a § 82 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. ovšem představují právě onu zvláštní právní úpravu, z níž vyplývají pro zahájení řízení o přiznání dávky důchodového pojištění odlišné právní závěry, než které plynou z obecného ustanovení § 44 správního řádu. K tomu závěru dospěl Nejvyšší správní soud také ve svém rozsudku ze dne 26. 6. 2014, č. j. 6 Ads 32/2014 – 37, www.nssoud.cz, a to v případě podobném nyní posuzované věci, přičemž jeho rozhodnutí prošlo i testem ústavnosti (usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2014, sp. zn. II. ÚS 3083/14). Je tedy třeba znovu zdůraznit, že z § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. jednoznačně vyplývá, že řízení o přiznání dávky důchodového pojištění se zahajuje pouze na základě písemné žádosti, která musí být navíc dle § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. nejen sepsána na předepsaném tiskopise, ale navíc ji

pokračování

musí s žadatelem sepsat příslušná okresní správa sociálního zabezpečení. Účel této právní úpravy je zřejmý a je vystižně formulován např. ve stanovisku veřejného ochránce práv ze dne 16. 12. 2005, sp. zn. 1043/2005/VOPK/PK: *„Právo důchodového pojištění je poměrně komplikovaná právní materie a samotné uplatnění nároku na důchodovou dávku vyžaduje určité právní povědomí. Z tohoto důvodu sepisují žádosti o dávku důchodového pojištění okresní správy sociálního zabezpečení, přičemž pracovníci okresních správ sociálního zabezpečení poskytují občanům a organizacím ve věcech sociálního zabezpečení odbornou pomoc“*. Smyslem této zvláštní právní úpravy je tedy poskytnout kvalifikovanou právní ochranu a pomoc samotným žadatelům o přiznání dávky důchodového pojištění, přičemž zárukou toho, aby žadatelé nebyli ve svém záměru zahájit dané správní řízení nad rámec zákona jakkoli omezováni, je § 83 odst. 1 věta první zákona č. 582/1991 Sb., podle níž je okresní správa sociálního zabezpečení povinna žádost o dávku důchodového pojištění sepsat a nesmí přitom sepsání žádosti odmítnout, a to ani když má za to, že žadatel nesplňuje podmínky stanovené pro nárok na dávku důchodového pojištění nebo není-li jeho žádost doložena potřebnými doklady. Žalovaná tedy v nyní posuzované věci stěžovatele zcela správně a v jeho vlastním zájmu odkazovala na sepsání žádosti u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

Stejně tak nelze považovat stěžovatelovo podání ze dne 23. 8. 2012 za pokračování řízení vedeného na základě jeho žádosti ze dne 27. 12. 1995 (resp. ze dne 12. 1. 2001). Jak stěžovateli srozumitelně vysvětlil krajský soud ve svém rozsudku napadeném kasační stížností, řízení o zmíněných dřívějších žádostech byla pravomocně ukončena. V takových řízeních proto nelze pokračovat na základě nových podání, neboť tato řízení žádná pokračování mít nemohou (vyjma uplatnění mimořádných opravných či dozorčích prostředků za zákonem stanovených podmínek a v rámci zákonem stanovených lhůt). Je též možné v této souvislosti připomenout závěr krajského soudu, že v daném případě nebylo možné postupovat ani podle § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., tedy zahájit řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění, neboť stěžovatel nebyl poživitelem *„přiznané dávky důchodového pojištění“*, nýbrž teprve o přiznání takové dávky žádal.

Jelikož tu tedy není žádná žádost, o které by příslušelo žalované rozhodovat, nelze ani hovořit o tom, že by žalovaná byla nečinná (to ostatně stěžovateli sdělil již krajský soud). Naopak z obsahu správního spisu vyplývá, že příslušné orgány sociálního zabezpečení opakovaně vybízely či žádaly stěžovatele o spolupráci ve věci, zejména aby se dostavil na okresní správu sociálního zabezpečení dle místa svého trvalého bydliště, kde s ním bude žádost sepsána, resp. bude moci své požadavky vyjasnit, aby bylo možné ve věci řádně rozhodnout (např. přípis žalované ze dne 3. 9. 2012, č. X; ze dne 1. 10. 2012, č. X; ze dne 9. 11. 2009, č. X; přípis Okresní správy sociálního zabezpečení Hodonín ze dne 19. 10. 2009, č. j. 47006/120/4005/2009/MN).

S ohledem na uvedené není namístě údiv stěžovatele, že krajský soud hovoří o tom, že relevantní žádost neexistuje, a přesto z žádosti ze dne 27. 12. 1995 cituje. Existenci žádosti ze dne 27. 12. 1995, které vyhovovala požadavkům zákona č. 582/1991 Sb., krajský soud ani žalovaná nepopíraly; řízení o této žádosti však, jak již bylo opakovaně uvedeno, bylo pravomocně skončeno, a tato žádost nemá žádnou přímou souvislost s podáním ze

dne 23. 8. 2012, které „žádosti“ ve smyslu § 81 odst. 1 ve spojení s § 82 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. není.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti dále naznačuje, že v jeho věci rozhodovali vyloučení soudci, pak Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že ze spisu krajského soudu rozhodně nevyplyvá, že by ve věci rozhodující soudci příslušného senátu krajského soudu byli z projednání a rozhodování této věci vyloučení, ať už předsedou uvedeného soudu nebo na základě usnesení Nejvyššího správního soudu (§ 8 s. ř. s.). Ze spisu nevyplyvá ani žádná skutečnost, která by zakládala důvodné pochybnosti o nepodjatosti uvedených soudců ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., a ani stěžovatel žádný takový důvod neuvádí.

Krajskému soudu nelze ani vytýkat, že stěžovateli neustanovil zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě. Jediné podání, v němž stěžovatel v řízení před krajským soudem totiž zmínil otázku zastoupení advokátem, představovalo vyjádření stěžovatele ze dne 12. 3. 2014 k předvolání k jednání ze dne 7. 3. 2014, č. j. 36 Ad 32/2013 – 58. Ani v tomto podání však stěžovatel nevzněl požadavek na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě, pouze uvedl, že „*má právo na zastupování advokátem*“, přičemž ovšem zároveň odmítá jednat se „*zkorumpovaným a podjatým soudem*“, se žalovanou „*i s advokáty ČAK, kteří nic nekonají*“. Takto formulované vyjádření není možné považovat za návrh na ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s., o němž by krajský soud měl povinnost rozhodnout.

Námítka stěžovatele, podle níž v „totožných věcech“ jsou u Nejvyššího správního soudu vedena řízení sp. zn. 4 Ads 131/2012 a sp. zn. 8 Ads 31/2014, nemá ve vztahu k současnému řízení ve věci sp. zn. 5 Ads 63/2014 žádný význam. Pouze pro úplnost tak Nejvyšší správní soud uvádí, že rozsudkem ze dne 17. 1. 2013, č. j. 4 Ads 131/2012 – 21, byla zamítnuta stěžovatelova kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 11. 2012, č. j. 41 Ad 45/2012 – 6, jímž krajský soud odmítl stěžovatelův návrh na obnovu řízení vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 32 Ca 214/96 (rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 5. 2. 1999, č. j. 32 Ca 214/96 – 55, bylo potvrzeno výše uvedené rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 1996, č. X). Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, č. j. 8 Ads 31/2014 – 39, pak byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze dne 17. 1. 2014, č. j. 8 A 88/2013 – 26, jímž městský soud zamítl stěžovatelovu žalobu na ochranu proti nečinnosti Ministerstva práce a sociálních věcí. Ačkoli se zmiňovaná řízení rovněž týkala žádosti stěžovatele o starobní důchod, rozhodně se nejednalo o „totožné věci“.

Zbytek argumentace stěžovatele pak buď s nynější věcí nesouvisí, nebo ji zdejšímu soudu nepřislouží v současném řízení posuzovat. To se týká jak výtek vůči sdělením Ministerstva spravedlnosti v souvislosti s uplatňovanými nároky dle zákona č. 82/1998 Sb., tak zmínek o problematice tzv. kampeliček.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel v kasační stížnosti zdůrazňuje i znění § 179 odst. 2 správního řádu, a to zřejmě v souvislosti s požadavkem na obnovu řízení o žádosti ze dne 27. 12. 1995, kterou pravděpodobně opírá o doručení usnesení Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou o účasti na rehabilitaci ze dne 21. 11. 1990, sp. zn. Rt 615/90. Požadavek na to, aby žalovaná rozhodla o obnově řízení,

pokračování

stěžovatel poněkud nejasně vznesl pouze ve svém vyjádření ze dne 11. 2. 2014 (popř. v doplnění žaloby ze dne 24. 1. 2013, které bylo Městskému soudu v Praze doručeno dne 28. 1. 2013), přičemž za podstatu jeho žaloby bylo třeba považovat požadavek, aby žalovaná rozhodla o „zápočtu doby pojištění k původní žádosti ze 27. 11. 1995 o doplacení starobního důchodu jak stanoví § 24 zák. 87/91 Sb.“ (stěžovatel má na mysli žádost ze dne 27. 12. 1995); takto ostatně byla formulována i žádost stěžovatele ze dne 23. 8. 2012 adresovaná žalované. V tomto kontextu nebylo zřejmé, že by se stěžovatel domáhal u žalované obnovy řízení o žádosti ze dne 27. 12. 1995. Pouze jeho podání doručené žalované dne 4. 10. 2012 zmiňuje obnovu nikoliv správního, ale „soudních řízení“ a je k němu připojena kopie podání ze dne 24. 9. 2012 označeného jako „žaloba na obnovu řízení dle § 228 OSŘ věci 32 Ca 214/96“ a adresovaného nikoli žalované, ale Krajskému soudu v Brně. Ani toto podání tedy za žádost o obnovu správního řízení o žádosti stěžovatele ze dne 27. 12. 1995 považovat nelze. Krajský soud, byť se ke stěžovatelově argumentaci ohledně § 179 odst. 2 správního řádu výslovně nevyjádřil, se nedopustil pochybení, které by mělo za následek nezákonnost jeho rozhodnutí.

Pokud se stěžovatel domáhá obnovy řízení o jeho žádosti ze dne 27. 12. 1995, je třeba, aby se s takto jasně formulovanou žádostí o obnovu řízení na žalovanou obrátil. Zároveň však Nejvyšší správní soud stěžovatele upozorňuje, že o omylu stěžovatele v interpretaci § 179 odst. 2 správního řádu jej zdejší soud poučil již ve zmíněném rozsudku ze dne 12. 11. 2014, č. j. 8 Ads 31/2014 – 39, v němž uvedl, že „*poukaz stěžovatele na § 179 odst. 2 správního řádu není příhodný, neboť toto ustanovení stěžovateli nezakládá nárok na konání přezkumného řízení, ale pouze stanoví, že pokud bylo řízení pravomocně skončeno před 1. 1. 2006, postupuje se při přezkumném řízení, obnově řízení nebo vydávání nového rozhodnutí podle správního řádu, včetně lhůt, v nichž lze takové řízení zahájit. Jedná se tedy o přechodné ustanovení, které konkrétně neřeší, zda a v jaké formě mělo být ve stěžovatelově případě rozhodováno. Stejně tak z něj nelze dovodit povinnost žalovaného konat bez dalšího přezkumné řízení, obnovu řízení nebo vydat nové rozhodnutí*“.

Závěrem je možné uvést, že stěžovatel sice vyjadřuje názor, že soudy, včetně Krajského soudu v Brně, podstatu věci obcházejí a pouze „žvaní o všem možném“, nicméně sám stěžovatel v tomto dialogu se správními orgány a soudy neprojevuje ochotu naslouchat; k podstatě věci se vyjádřil nejen krajský soud v rozsudku napadeném kasační stížností (pokud stěžovatel navrhuje zahájit kárné řízení s konkrétními soudci, je třeba, aby se obrátil s podnětem na příslušné kárné navrhovatele dle § 8 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů). Z dosavadního průběhu (nejen tohoto) soudního řízení lze přitom mít za to, že stěžovatel více energie než do konstruktivního vyřešení své záležitosti investuje do citově zabarveného osočování soudů a správních orgánů z odborných a mravních pochybení, popř. do zatvrzelého prosazování jím preferovaného řešení, které však, jak již bylo osvětleno, nemůže vést ke kýženému cíli; stěžovatel si sám musí odpovědět na otázku, zda je jeho cílem domoci se tvrzeného nároku, nebo vedení soudních a správních řízení.

Ze všech uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, příslušelo by jí tedy právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu spisu však plyne, že jí nad rámec její běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Usnesením ze dne 26. 5. 2014, č. j. 5 Ads 63/2014 – 11, Nejvyšší správní soud ustanovil stěžovateli zástupcem pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Stanislava Králíka, advokáta; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený advokát však zůstal vůči soudu nečinný; v projednávané věci neučinil žádné podání ani jiný úkon právní služby ve smyslu § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Proto Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za zastupování ani náhradu s tím spojených hotových výdajů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. ledna 2016

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu